

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY z.s.

výroční zpráva 2024

OBSAH

Úvodní slovo	3
Chráníme mořské želvy z.s. v roce 2024 v číslech	6
Kdo jsme	7
Týmy v JV Asii, se kterými spolupracujeme	11
 Ochrana mořských želv	 14
 Ochrana mořských želv v Indonésii	 17
oblast Tompotika na východě Sulawesi	18
oblast Polewali Mandar na západě Sulawesi	20
oblast severozápadní Papui	22
ostrov Lembata na jihovýchodě Indonésie	24
souostroví Pulau Sembilan na jižním Borneu	26
oblast Berau na východním Borneu	28
spolupráce s univerzitami v Indonésii	30
 Ochrana mořských želv na Srí Lance	 32
přímá ochrana na plážích u města Dikwella	33
přímá ochrana na plážích u města Matara	34
monitoring ochrany želv, tréninky ochranářů	35
zodpovědný želví turismus	36
spolupráce s vládou	39
vzdělávání na Srí Lance	40
Zvyšování informovanosti v ČR	41
Úspěch roku	45
Po čem toužíme v roce 2025	46
Hospodaření spolku	48
Poděkování	49
Kontakt	53

ÚVODNÍ SLOVO

Když jsem v únoru 2024, po 4 letech od poslední návštěvy Asie, a poprvé po ukončení pandemie nasedala s 2,5letou dcerou na klíně na letadlo mířící do Indonésie, měla jsem obavy, jak cestu zvládneme. Zněla mi hlavou věta Jane Goodall „Naděje nepopírá všechny potíže a všechna nebezpečí, která existují, ale nic z toho ji nezastaví.“

Za těch 42 dnů jsme zkontrolovali projekty, kde realizujeme ochranu želv a domluvili spolupráci na nových místech. Učila jsem na univerzitě, měli jsme schůzky s vládními představiteli. Proběhl monitoring ochrany želv na nových místech i metodické tréninky ochranářů. Učili jsme na školách, realizovali řemeslné workshopy pro rozvoj obyvatel. Stalo se toho mnoho a já jsem na výsledky této cesty moc hrdá. Pokud byste o cestě chtěli znát podrobnosti, doporučuji podívat se/poslechnout si unikátní záznam přednášky, doplněný o videa pořízená přímo v terénu <https://www.youtube.com/watch?v=Cvnbsvoh2Co>

I právě díky této cestě byl rok 2024 zásadní. Podařilo se nám ze 4 míst (ostrov Denawan na jihu Bornea, oblast Berau na severovýchodě Bornea, ostrov Lembata na JV Indonésie a pláže u města Dickwella na jihu Srí Lanky) rozšířit ochranu na 8 oblastí. Aktuálně tedy před pytláky chráníme pláže na 6 místech v Indonésii a na 2 místech na jihu Srí Lanky. Dohromady na těchto místech klade vejce 5 ze 7 světových druhů mořských želv.

Z rozšíření ochrany mám obrovskou radost, pomáháme díky tomu k bezpečnému vylíhnutí většímu počtu želv. A všechny naše aktivity, jako je ochrana želv, vzdělávání a rozvoj obyvatel, mají dopad na mnohem větší počet lidí, kteří mohou začít mít přírodu rádi - více jí rozumět a spíše jí pomáhat než ubližovat. To je v Indonésii i na Srí Lance extrémně důležité, protože přesto, že je to nelegální, kradení vajec a zabíjení dospělých mořských želv kvůli jídlu a prodeji je zde stále běžné. Chybí znalosti a vymáhání zákonů. Většina hnízd, pokud nejsou chráněna, jsou pytláčena.

Na chráněných plážích, kde financujeme či spolufinancujeme ochranu, za rok 2024 nakladlo vejce 3 892 želv a do moře ochranáři vypustili 98 334 mláďat. Na 5 místech jsme postavili novou chráněnou část pláže, kam dnes ochranáři přemísťují vejce želv, aby se mohla vylíhnout v bezpečí. Za to jsem moc vděčná! Nejlepší je, že každý den přibývají další a další zachráněné želvy a to bychom bez Vaší pomoci nikdy nezvládli.

Želvy nejdou chránit bez lidí, a tak s respektem nasloucháme potřebám místních obyvatel a neustále komunikujeme nutnost ochrany. Vytváříme partnerství a zároveň podporujeme soběstačnost místních komunit.

Propagujeme zodpovědný turismus a zvyšujeme informovanost o situaci moří a želv, kde se dá. Povedlo se vytvořit několik videí, která věříme, přispívají k tomu, aby turisté navštěvovali spíše místa, která želvám skutečně pomáhají, než turistické pasti. Vznikla také mapa projektů, které k návštěvě doporučujeme. V ČR proběhlo mnoho přednášek ve školách, akcí pro veřejnost, výstav, vyšlo několik článků a o želvách se mluvilo i v televizních pořadech. Pořád je ale před námi spousta práce, stačí se rozhlédnout... proto si Vaší podpory upřímně vážíme a těšíme se na spolupráci v roce 2025. Děkuji vám za důvěru.

Hana Vašina Svobodová
zakladatelka a předsedkyně *Chráníme mořské želvy z.s*

S Hanou Svobodovou jsem se seznámil během mého pobytu v ČR v roce 2013. Toto setkání mělo zásadní význam pro ochranu mořských želv na Srí Lance.

Aktuálně působím jako zástupce ředitele pro jižní region ochrany přírody Department of Wildlife Conservation. S více než 25 lety zkušeností v tomto oboru jsem svou kariéru zahájil v roce 1999 jako ochranář. S mým týmem spravujeme rozmanité mořské i pevninské ekosystémy, které zahrnují tři národní parky, několik přírodních rezervací, chráněných oblastí a stovky kilometrů pobřeží. Jednou z našich klíčových oblastí je Mirissa, proslavená možností pozorování velryb – plejtváků obrovských. V roce 2013 jsem v rámci stipendijního programu vlády ČR vystudoval magisterský obor Lesní, vodní a krajinné hospodářství na České zemědělské univerzitě v Praze. A právě během tohoto pobytu jsem se díky Davidu Nejedlovi, řediteli ZOO Liberec, seznámil s Hanou.

Později jsem ji pozval, aby vystoupila na výzkumném sympóziu WildLanka, kde sdílela klíčové poznatky o chování želv a jejich ochraně. Její odborné znalosti byly zcela zásadní pro naše snahy chránit pět druhů mořských želv, které hnízdí na Srí Lance. Společně vyvíjíme udržitelné strategie ochrany přírody, včetně současných snah o zřízení centra na ochranu želv světové úrovně Kapunhenwala. Toto centrum se zaměřením na ochranu želv vytváří také příležitosti pro místní komunitu a udržitelný turismus. To zajistí, že návštěvníci budou moci celoročně pozorovat hnízdění želv a zároveň aktivně přispívat k jejich ochraně.

Hana a její tým hrají klíčovou roli při formování této iniciativy, od navrhování strategií ochrany až po zapojení místních komunit. Jsem hluboce vděčný za její spolupráci a příspěvky organizace Chráníme mořské želvy. Přeji jim další úspěchy a vyjadřuji své upřímné poděkování za jejich odhodlání chránit naše přírodní dědictví.

Ing. Channa Suraweera,
Assistant Director - Southern Region,
Department of Wildlife Conservation, Sri Lanka

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A DOSPĚLÝCH

v tropech i v ČR
o ekosystémech, želvách, odpadech,
nebo angličtinu a plavání

PŘÍMÁ OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV

v 6 oblastech v Indonésii
a 2 na Srí Lance

ŘEMESLNÉ WORKSHOPY

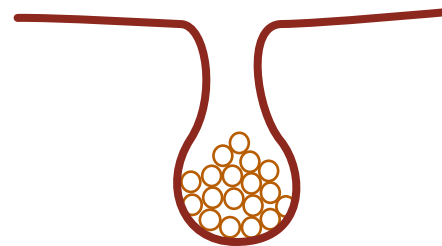
šetrné k životnímu prostředí
pro finanční nezávislost
tamních obyvatel

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY V ROCE 2024 V ČÍSLECH

98 334
MALÝCH ŽELV
vypuštěných do moře

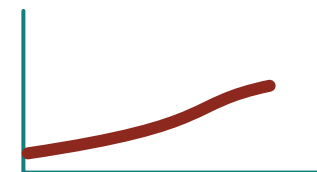
1942 SNŮŠEK
ochráněných před pytláky

1 MAPA
PROJEKTŮ,
KDE SE ŽELVY
NA SRÍ LANCE
CHRÁNÍ
EFEKTIVNĚ

14 OCHRANÁŘŮ
1 VEDOUCÍ VÝZKUMU
13 POMOCNÝCH
ČLENŮ KOMUNITY
1 UČITEL V TERÉNU
1 ŘEMESLNÍK

2 výzkumy v terénu

1 vzdělávací knížka v sinhálštině
39 dobrovolníků (21 v Indonésii, 18 na Srí Lance)
... a zvyšování informovanosti:
3 videa (jedno z nich vidělo přes 260 000 lidí)

14x v mediích (6x v Indonésii, 8x v ČR), 4 výstavy
1 kalendář
2 aukce
63 akcí (38 pro školy, 25 pro veřejnost z toho 2x běh pro želvy)

KDO JSME

Parta lidí, kteří si myslí, že ochrana přírody není luxus, ale je to nutnost. Jsme iniciativní, neradi si stěžujeme, věci aktivně řešíme. Zdarma ve volných chvílích, o víkendech, sháníme peníze na platy ochranářů, komunikujeme s nimi, pomáháme jim se zlepšovat, v ČR zvyšujeme informovanost o situaci želv, hodně času věnujeme vzdělávání dětí. Baví nás to a přijde nám to důležité. Víťame každého, kdo má stejné hodnoty a chce se připojit...

Hana Vašina Svobodová – zakladatelka a předsedkyně spolku; bioložka, která se ochraně mořských želv věnuje už přes dvacet let; komunikuje s ochranáři v Indonésii i na Srí Lance, koordinuje s nimi nejen ochranu a řídí výzkumy, ale kontroluje i data a účetnictví; má na starosti český facebook, přednášky a propagaci projektu; užívá si svou tříletou dceru a úplně čerstvé miminko. Když to při mateřské vše stíhá, pomáhá nastavit rámcový vzdělávací program pro přírodovědné předměty na druhém stupni nově vznikající školy a pracuje ve vzdělávání učitelů

Eva Bílková – doktorandka biologie na Ostravské univerzitě; kromě své vědecké práce se věnuje také popularizaci vědy a ochraně přírody; 2 a půl měsíce byla na jaře 2023 díky programu OU AID jako dobrovolník v Indonésii; pomáhala ochranářům, monitorovala želví záchranná centra na Bali; v roce 2024 se účastnila 1,5 měsíce dlouhé cesty po Indonésii a Srí Lance – monitorovala projekty, trénovala ochranáře...; aktuálně je koordinátorem dobrovolníků vyjíždějících do Indonésie

Jitka Kubalová – v profesním životě je účetní. Pro želvy analyzuje data z Indonésie, zasílá potvrzení o darech a nyní koordinuje akce v ČR. Je zapojena do humanitární pomoci v Ugandě, podporuje i české útulky a záchranné stanice

Pepík Brůna – botanik, který pomáhá s úpravou webu, vystavuje potvrzení o darech a připravuje vědecký článek

Olga Býmová – dobrovolnický pobyt v Indonésii ji motivoval pomáhat i v ČR; překládá z/do angličtiny a řeší administrativu projektu. V roce 2024 se zaměřila hlavně na uzavření smluv o spolupráci s novými místy, kam jsme ochranu rozšířili

Saša Zdeňková a Tomáš Kolman – v Indonésii byli již čtyřikrát jako dobrovolníci; v Čechách se věnují vzdělávání a pomáhají s propagací projektu

Ivo Pardus - doktorand na katedře Ekologie lesa ČZU, zaměřuje se na poslední fragmenty nedotčených pralesů v Evropě a zkoumá v nich biodiverzitu. Byl na 10 týdnů Erasmus stáží na ochranu karety obecné v organizaci Archelon. V roce 2024 byl součástí měsíční cesty po Indonésii, kde pomáhal s monitoringem projektů a vzděláváním. V ČR pomáhá s akcemi a přednáškami

Filip Kounek - pracuje u Českého svazu ochránců přírody, kde se věnuje ochraně přírodně cenných biotopů, obnově mokřadů, provádí monitoringu obratlovců, zejména obojživelníků a má na starost agendu zraněných živočichů. Na Veterinární univerzitě řeší welfare a ochranu zvířat. Za želvami se vydal v roce 2023 jako dobrovolník na Lembatě a Floresu. V Čechách pomáhá s přednáškami a akcemi

Adéla Měrková - je studentka České zemědělské univerzity v Praze. Koncem května 2024 odjela na měsíc dobrovolničit do Indonésie, konkrétně na Sulawesi a do Kupangu. V rámci stáže ve Wildlife Rehabilitation Centru na Maltě pomáhala starat se o karety pravé, pro které je zde největším problémem rozsáhlý rybolov. Adéla pomáhá při akcích a plánuje výzkum ke své nadcházející diplomové práci

Eva Šlosarčíková – chovatelka a ochránkyně české i tropické fauny, zajišťuje aukce na FB skupině *Ruku v ruce* a pomáhá při akcích projektu

Petra Klembarová – studentka biologie na UK; v únoru 2023 pomáhala s rozvojem projektu a monitoringem situace želv na Srí Lance; aktuálně výsledky monitoringu zpracovává do odborného článku pro srí lanskou vládu. Ve volném čase vede několik vodáckých a přírodovědných kroužků pod Domem dětí a mládeže. Ráda jezdí s dětmi na tábory, na vodu a s rodinou lyžovat. Pomáhá na akcích v ČR

Hana Redererová – vystudovala češtinu, pomáhá především s anglickými texty a komunikuje s dárci, aktuálně z Austrálie

Karolína Dzurendová a Michaela Janebová – starají se o Instagram projektu

Vlasta Pauke Dobešová – zajišťuje účetní fungování organizace

Tomáš Svoboda – dokončil studium oboru Mezinárodní vztahy na Fakultě sociálních studií na Masarykově univerzitě v Brně. Aktuálně podporuje české firmy při jejich expanzi na zahraniční trhy. Pomáhá na akcích v ČR

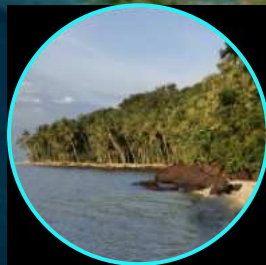
Nataša Velenská – předsedkyně *Klubu chovatelů želv* a odborník na želvy

... a je Vás mnohem více, kdo pravidelně pomáháte...

Díky za Vás za všechny!

TÝMY V JV ASII, SE KTERÝMI SPOLUPRACUJEME

V Indonésii podporujeme, koordinujeme a financujeme ochranu mořských želv na 6 místech.

V oblasti Tompotika na východě Sulawesi spolupracujeme s organizací **Alliance for Tompotika Conservation (ALTO)**. Marcy Summers a její tým tu chrání hlavně kriticky ohrožené ptáky tabony přilbové. Na zdejších plážích ale kladou vejce i želvy a jejich ochranu tu podporujeme my.

Na západě Sulawesi v oblasti Polewali Mandar vedeme a financujeme tým organizace **Laut Biru Indonesia**. Konkrétně tu pracuje Putra, Buzzdhar, Tonglo, Ari a Agus.

Na západní Papui spolupracujeme s univerzitou **UNIPA** a organizací **Yayasan Sealam Karya Lestari**, která zde chrání želvy. S Fitry, Deasy a jejich týmem (studenti univerzity i místní obyvatelé) realizujeme výzkum, jehož cílem je zvýšit úspěšnost líhnutí kožatek.

Na ostrově Denawan v souostroví Pulau Sembilan na jihu Bornea spolupracujeme s organizací **PAMALI Indonesia**. Plat zajišťujeme pro ochranáře Hasana, a také pro učitele Irwandiho.

Na ostrově Lembata v JV Indonésii chrání želvy tým **Sahabat penyu Loang**. Pracuje zde Poly, Ado, Kornelis, Juvent, Wilhelmus.

V oblasti Berau na východním Borneu podporujeme vzdělávání a rozvoj místních obyvatel. Do místních škol vysíláme dobrovolníky z ČR a financujeme tu práci řemeslníka a jeho dílny.

Na jihu Srí Lanky vedeme a financujeme ochranu želv na 2 lokalitách.

Na plážích u města Dikwella (ochranář Gayan) a u města Matara (ochranář Mahesh). Úzce spolupracujeme také se státním centrem na ochranu mořských želv Kapuhenwala blízko města Tangalle a s panem Channou Suraweera z Department of Wildlife Conservation. V Indonésii i na Srí Lance také spolupracujeme s univerzitami.

Finance z ČR v roce 2024 zajišťovaly platy pro 16 ochranářů, 1 řemeslníka, 1 učitele v terénu, 1 vedoucího výzkumu a 13 členů komunity. Na 5 místech jsme postavili novou chráněnou část pláže, kam dnes ochranáři přemísťují vejce želv, aby se mohla vylíhnout v bezpečí. Zajišťujeme materiály na vzdělávání, nástroje pro rozvoj místních obyvatel a samozřejmě pracovní pomůcky pro ochranáře a nástroje nutné pro výzkumy.

Celý tým v ČR pracuje dobrovolně a nedostává za odvedenou práci finanční odměnu.

Ocenili nás:

Cena honorárního konzula demokratické socialistické republiky Srí Lanka pro Českou republiku – *Za přínos v oblasti ochrany mořských želv na Srí Lance* (2021)

PETA Asia – zařazení týmu *Konservasi biota laut Berau* do výběru *Animal Heroes during Covid-19*

Magazín Forbes Hanu Svobodovou zařadil do žebříčku nadějných mladých Čechů pod 33 let, který doplňuje jejich výběr *30 pod 30*

Nominace na *Cenu Josefa Vavrouška* za výjimečný počin v oblasti ochrany životního prostředí (2019)

Cena Zdeňka Veselovského za výzkumný projekt *Početnost a chování kožatky velké (Dermochelys coriacea) v pobřežních vodách jižního Irska* (2008)

OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV

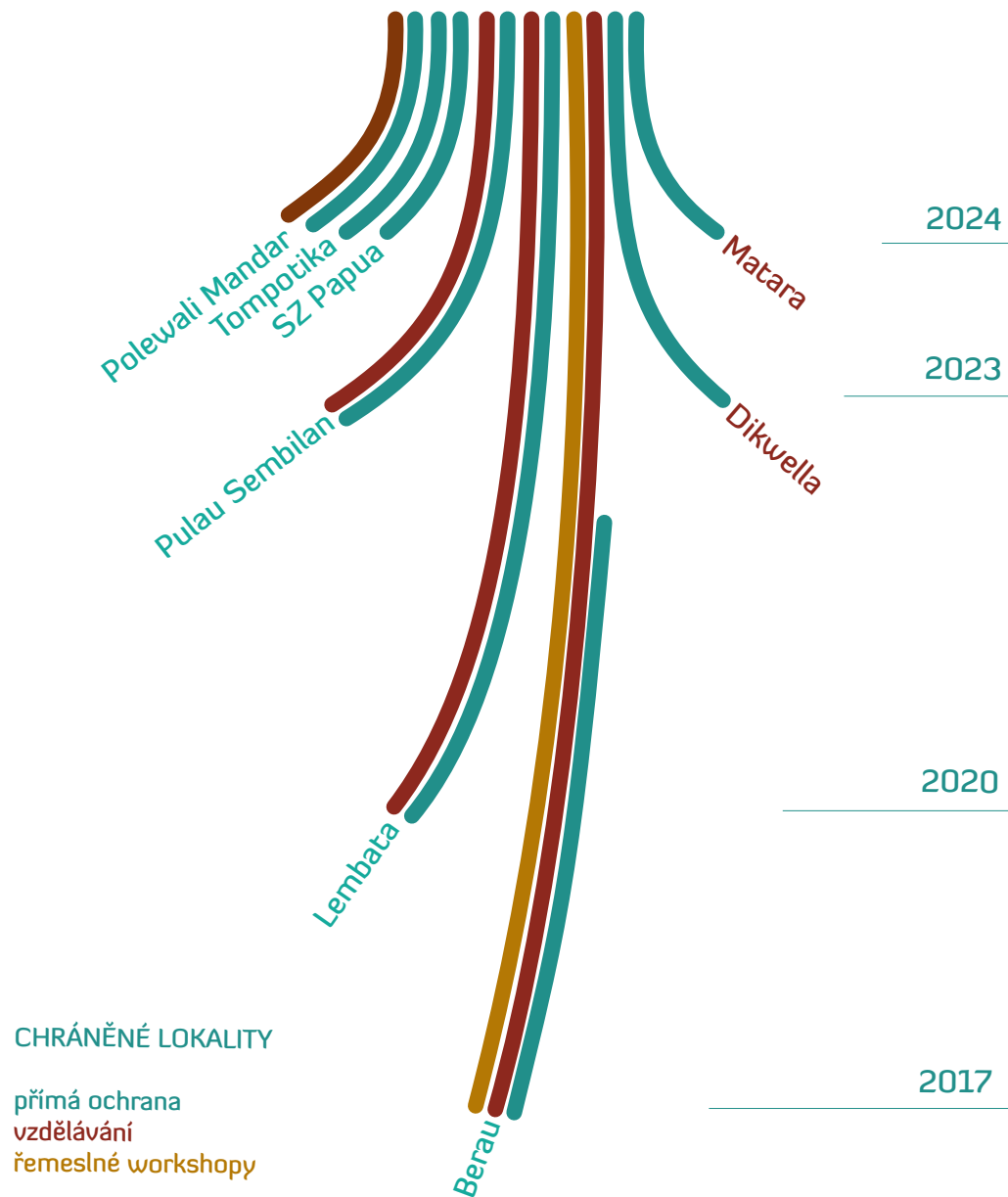
Mořské želvy jsou na Zemi už více než 110 milionů let, dnes bohužel všem 7 druhům hrozí vyhynutí. Nejvíce ohrožené jsou v Indickém oceánu, kde je ochrana stále přehlížena. Nebezpečí je mnoho – rybolov, odpad, pytláctví, přeměna pobřeží, klimatická změna... ale čím dál tím víc mi připadá, že hlavní nebezpečí je zde stejné jako jinde ve světě - nevědomost a sebestředná pohodlnost.

Místní lidé si neuvědomují důležitost želv pro udržení rovnováhy mořského ekosystému, nevnímají, že když chráníme želvy, přispíváme k tomu, aby bylo moře zdravé a oni měli dostatek ryb k jídlu. Turisté zase netuší, že mohou škodit, pokud se na mořské želvy jdou podívat do center, kde drží malé a zdravé želvy v bazénech. Mnohdy návštěvníci škodí z nevědomosti naprosto omylem – místní lidé ze snahy zavděčit se jim, vyhrabávají z hnízd mláďata, která ještě nejsou připravena k vylíhnutí nebo dovolují turistům pouštět mláďata do moře během dne, kdy se spálí o horký písek.

Spolupracujeme na ochraně s místními lidmi, s vládami, s turisty, mluvíme spolu, protože jen tak se nám podaří najít řešení. Příroda tu přece není jen pro nás. Nevlastníme ji, ale jsme její součástí. Ochrana želv znamená zachování biologické rozmanitosti a stability, která je velmi důležitá pro udržitelnost životního prostředí pro nás i pro budoucí generace.

Před pytláky chráníme pláže na 6 místech v Indonésii a na 2 místech na jihu Srí Lanky. Pět z těchto projektů vedeme a plně financujeme. Na 3 dalších se výrazně spolupodílíme jak finanční podporou, tak i mentorsky. Dohromady na námi chráněných

místech klade vejce 5 ze 7 světových druhů mořských želv (kožatka velká a karety - pravá, obecná, obrovská a zelenavá).

Kromě lidí a jejich nevědomosti je mnohde problém i měnící se klima. Kvůli zvyšování hladiny moří ubývá pláží, kam želvy mohou klást svá vejce. Prší v době, kdy dříve bylo období sucha a vejce, která ochranáři přenesli do bezpečí, tak čelí velké vlhkosti písku během inkubace.

Jinde je zase písek příliš horký a embrya během inkubace kvůli vysoké teplotě zahynou. Snažíme se přijít na to, jak vytvořit co nejbezpečnější podmínky tak, aby se ze zachráněných vajec mohlo vylíhnout co nejvíce mláďat. Těm je pak třeba zajistit svobodný odchod do moře hned po vylíhnutí.

Kromě přímé ochrany želv a výzkumů s ochranou spojených podporujeme i vzdělávání a rozvoj místních obyvatel.

OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV V INDONÉSII

Ochrana mořských želv v Indonésii

Oblast Tompotika na východě Sulawesi

Od ledna 2024 jsme začali spolupracovat s organizací Alliance for Tompotika Conservation (**ALTo**). Ta byla původně založena na ochranu tabonů přilbových. Na poloostrově Tompotika se nachází jedno z posledních hnízdišť těchto kriticky ohrožených ptáků (*Macrocephalon maleo*). Na zdejších plážích ale kladou vejce i želvy - karety zelenavé, obrovské i pravé, tak proč by ochranáři nemohli chránit i je...?

Dohodli jsme se na spolupráci a začali financovat jednoho ze 4 rangerů, který se zde zabývá ochranou želv. Zajistili jsme postavení nové chráněné části pláže a realizovali výzkum teplotních a vlhkostních podmínek v hnízdech želv. Dle výsledků budeme schopni upravit chráněnou část pláže tak, aby poskytovala co nejlepší podmínky pro inkubaci vajec a zajistila tak co nejvyšší líhní úspěšnost.

Organizace ALTo je velmi inspirativní. Z jejich fungování a komunikace vyzařuje obrovský respekt k přírodě a úzce také spolupracují s místními obyvateli (zapojují do projektu 200 lidí z 5 blízkých vesnic). Ti se střídají a každý den někdo pomáhá ochranářům při monitoringu dvou oblastí Libuun a Panganian. Když najdou želví snůšku, přenesou ji společně do chráněné části pláže. Mnoho místních lidí tak má příjem z projektu, a byť jen malý, cítí se do ochrany zapojení a nepůjdou na pláž krást vejce. To je velmi důležité, protože želv v oblasti za posledních několik desítek let kriticky ubylo. Karety pravé už byly dokonce na většině míst ostrova Sulawesi vyhubeny. Tady na poloostrově Tompotika chodí každý rok klást vejce posledních pár samic. Je tedy extrémně důležité zde populaci želv udržet a obnovit.

V únoru 2024 jsem pro zdejší ochranáře provedla trénink - jak přenášet vejce správně a jak pouštět mláďata. Nastavili jsme formu posílání reportů, účetnictví a předali jsme vzdělávací materiály. Sdíleli jsme zkušenosti, tipy a rady. Setkali jsme se i s profesory ze zdejší univerzity ve městě Luwuk a i s nimi chystáme prohloubení spolupráce.

Za celou rozmnožovací sezonu tu bylo do chráněné části pláže přeneseno 51 hnízd karet zelenavých, 25 hnízd karet obrovských a 1 hnízdo karety pravé. Dohromady tedy ochranáři z ALTa s místními lidmi zachránili 77 snůšek mořských želv.

Jenže problémem není jen pytláctví a vejce přenesená do chráněné části pláže ještě nejsou 100% v bezpečí. I když se k nim nedostanou lidé ani predátoři, neznamená to, že se všechna vylíhnou. Na vině je klimatická změna. I v měsících, kdy dříve bývalo období sucha, dnes hodně prší a mořské želvy se na změny takto rychle nedokáží adaptovat. Aby želvám pomohli, vyrobili ochranáři dokonce flexibilní roztahovací střechu nad chráněnou část pláže. Střecha se vždy roztáhla, když začalo pršet. Za dobrého počasí zůstala střecha srolovaná, aby se vejce mohla inkubovat přirozeně. Bohužel, intenzita dešťů byla letos natolik zvýšená, že nápor střechu časem naprosto zničil. Holt musíme zrealizovat lepší řešení. Vysoká vlhkost písku v době inkubace totiž způsobí, že se vylíhne nižší procento vajec. Do příštího roku proto bereme jako velkou výzvu upravit podmínky v chráněné části pláže tak, aby se líhnutí úspěšnost zvýšila.

Věříme, že nám v tom pomůže i výzkum, který jsme letos zahájili. Adéla z našeho týmu dovezla na místo měřiče, které v hnízdech sledují vlhkost a teplotu. Data nám, věříme, do budoucna pomohou optimalizovat líheň tak, aby se zvýšila úspěšnost líhnutí.

3299 MLÁDAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
77 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
1 OCHRANÁŘ
1 VÝZKUM VČETNĚ POMŮCEK
2 CHRÁNĚNÉ OBLASTI
1 NOVÁ CHRÁNĚNÁ ČÁST PLÁŽE

Ochrana mořských želv v Indonésii

Oblast Polewali Mandar na západě Sulawesi

Od 1.8. 2024 jsme začali podporovat organizaci **LAUT BIRU**. Putra a jeho tým se kromě přímé ochrany mořských želv věnují i sázení korálů a mangrovníků, úklidům pláže, a hlavně učí děti. To nám dává velký smysl a je nám ctí tyto aktivity financovat a pomáhat tak moři.

Nejdříve jsme od června 2024 organizaci pomáhali jako konzultanti. Adéla a Katka z našeho týmu na místě, a já na dálku, jsme s místními nastavovali zlepšení ochrany želv. Ze spolupráce jsme byli naprosto nadšeni, a tak jsme se rozhodli zdejší ochranáře podporovat pravidelně. Z jihu Bornea se sem přesunul náš ochranář Buzdhar, který zde zajišťuje správnou metodiku ochrany želv a zároveň učí místní vyrábět kokosové výrobky, aby v této oblasti výroba suvenýrů z želvoviny vymizela.

Želv tu sice neklade mnoho, ale zapálení a energie zdejších ochranářů je fascinující. V září zorganizovali Festival o moři a želvách (Polman Ocean Festival). Dorazila spousta lidí, včetně žáků ZŠ a studentů SŠ. Cílem festivalu bylo upozornit na důležitost, krásu, křehkost i potřebu ochrany moře, a to se rozhodně povedlo. Kempovalo se na pláži, sázely se mangrovky i korály, uklízely se odpady... Přes 250 běžců se zúčastnilo Běhu pro moře, pro děti byla připravena i soutěž v malování, promítal se film Seaspiracy. V listopadu ochranáři spolu s více než 100 studenty ze středních a vysokých škol v oblasti čistili zdejší pláže od odpadků. Posbírali více než tunu odpadu. V prosinci pak všechny své aktivity prezentovali na výstavě Polewali mandar Expo. Pořádali také „Mořskou školu“ a s žáky sázeli mangrovky.

Jenže jako vždycky a všude, tak i tady úspěchy střídají neúspěchy. Naprosto nás zarazilo, když ochranáři sázeli korály a nenašli žádné dříve umístěné. Byli tu

zloději 5 m pod vodou. Nalezené úlomky korálů se totiž připevňují na kovovou konstrukci, která se pak umístí na dno moře v lokalitách, kde byly korály dříve zničeny dynamitem. Ochránáři obešli sběrné suroviny v oblasti a bohužel opravdu, konstrukce tu byly. Ve sběrně je prý vykoupili od jednoho rybáře... Kolik ztraceného úsilí a mrtvých korálů jen kvůli pár desetikorunám...

Podporujeme a financujeme zdejší ochránáře, protože chrání celý ekosystém a ochranu propojují s životem místní komunity i s informováním o nutnosti chránit přírodu a moře. V národní indonéské televizi o nich dokonce vysílali pořad <https://www.youtube.com/live/qrE2JPIJtdo> a v novinách vyšel článek.

K organizaci se stále přidávají další členové, kteří se chtějí učit o želvách, mangrovech, korálových útesech, ale také o tom, jak minimalizovat odpad v oblasti.

Aby zmírnili erozi pláže, postavili dokonce ochránáři vlnolam – hluboko do písku upevnili klády z naplaveného dřeva. Byla to obrovsky těžká práce a věříme, že bude mít vysněný účinek. Ochránáři také ke svému domku na pláži přistavěli příbytek pro dobrovolníky a vznikla i nová chráněná část pláže, kam přenáší vejce želv.

2319 MLÁDAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
37 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
5 OCHRANÁŘŮ
SÁZENÍ KORÁLŮ A MANGROVNÍKŮ, ÚKLID PLÁŽE
1 NOVÁ CHRÁNĚNÁ ČÁST PLÁŽE
1 ČLÁNEK V INDONÉSKÝCH NOVINÁCH
1 POŘAD V NÁRODNÍ INDONÉSKÉ TELEVIZI
VZDĚLÁVÁNÍ, ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI – FESTIVAL, VÝSTAVA...

Ochrana mořských želv v Indonésii

Oblast severozápadní Papui

Od února 2024 jsme navázali spolupráci s univerzitou UNIPA a organizací **Yayasan Sealam Karya Lestari**. Fitry, Deasy a jejich tým tu totiž chrání kožatky velké. Pláž Jeen Yessa a Jeen Syuab tvoří nejdůležitější líhní místo pro kožatky v celé Indonésii a vejce tu klade 75 % kožatek vyskytujících se v západní části tichého oceánu. Je to obrovsky důležitá lokalita, kde ale populace kožatek klesla za posledních 60 let až o 80 % především kvůli pytláctví. Od roku 2017 se oblast přísně chrání a tak už tu dnes pytláctví nehrozí. Kožatky tu ale ohrožuje extrémně vysoká teplota písku, eroze, zaplavení snůšek a predátoři.

Tým ochranářů složený z terénních výzkumníků z univerzity a z členů místních komunit monitoruje pláže denně od dubna do září. V roce 2024 na zdejších plážích kladlo vejce 3211 želv (1792 kožatek velkých, 1165 karet zelenavých, 185 karet obrovských a 69 karet pravých). Bohužel, zdejší ochranáři zatím zvládají chránit a přenášet do bezpečí jen snůšky kožatek velkých. I ty se ale nevylíhnou všechny. Úspěšnost líhnutí je nízká hlavně kvůli extrémně vysoké teplotě písku, která způsobuje úmrtí embryí.

Abychom úspěšnost líhnutí kožatek zlepšili, podporujeme zdejší tým a společně zkoumáme, jak nejlépe teplotu v hnízdech snížit. Rozhodli jsme se zastínovat snůšky pomocí rohoží vyrobených z provazů utkaných z kokosových vláken. Výhoda tkaných kokosových rohoží je nejen ekologičnost, ale i zapojení místní komunity při výrobě a možnost dodání do míst, kde k zastínění nelze využít stromy nebo kapradí a kde není možné vejce přenést do chráněné části pláže. 13 lidí ze 2 vesnic pletlo rohože a bylo díky nim zastíněno 42 hnízd. Další snůšky se přenesly pod

stromy, kapradí či do chráněné části pláže. Do výzkumu bylo zahrnuto 245 z celkových 405 snůšek kožatek. Díky tomu se celkově vylíhlo 64 512 mláďat kožatek velkých, tedy o 36,6% více než loni.

Je mi velkou ctí spolupracovat na tomhle skvělém projektu. Nejen, že zastiňování hnízd má prokazatelný efekt a snižuje teplotu v hníždě, díky čemuž se zachránilo obrovské množství želv. Úžasné také funguje komunikace s týmem z univerzity a navíc tenhle projekt podporuje obyvatele místní vesnice. Ti za svou práci dostávají odměnu, která je v chudé komunitě velmi vítaná. Jsem moc ráda, že lidé zde chápou ochranu jako příležitost a nesnaží se krást želví vejce. To, že ochrana pomáhá zvířatům i lidem, je naším nejvyšším cílem všude.

Během příštího roku zkusíme spolupráci rozšířit, abychom na místě pomohli co nejvíce nejen kožatkám, ale i karetám, které tu také kladou svá vejce.

64 512 MLÁĐAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE

1261 OCHRÁNĚNÝCH SNŮŠEK

1 VÝZKUM

1 VEDOUCÍ VÝZKUMU

NÁSTROJE A POMŮCKY

PRO VÝROBU KOKOSOVÝCH ROHOŽÍ

13 MÍSTNÍCH OBYVATEL

VYRÁBĚJÍCÍCH ZASTÍNĚNÍ HNÍZD

Ochrana mořských želv v Indonésii

Ostrov Lembata na jihovýchodě Indonésie

Ochrana na ostrově Lembata, v jihovýchodní části Indonésie, je pro nás výzva. Místní organizaci **Sehabat penyu Loang** jsme začali pomáhat v roce 2020, vše vypadalo skvěle. Přímá ochrana pláží se tu spojovala se zapojováním komunity. Ochránáři vypouštěli mláďata vždy s desítkami lidí, se skauty, jeptiškami, jezdili sem dobrovolníci, lidé společně uklízeli odpady.

Tato setkání, společné vzdělávání a rozšiřování ochrany bohužel přerušil incident na konci července 2023. Pozemek, na kterém byla naše chráněná část pláže umístěna, si opáskoval muž z vedlejší vesnice a tvrdil, že je jeho. Situaci nevyřešil ani starosta, který nám pozemek, jako státní majetek, k ochraně bezplatně a smluvně propůjčil. Při mé návštěvě Lembaty v únoru 2024 jsme se tedy s ochránáři dohodli, že nejlepší bude koupit pozemek, který bude právně patřit naší místní organizaci a nebudeme ho mít jen smluvně půjčený od starosty.

Na jaře tedy ochránáři koupili pozemek a postavili na něm novou chráněnou část pláže. Když bylo v létě v novém líhništi mnoho snůšek a ty první už se i úspěšně vylíhly, měli jsme všichni obrovskou radost. Bohužel, někomu se činnost zdejších ochránářů vyloženě nelíbí. Novou chráněnou část pláže na konci srpna někdo úmyslně zapálil. Uhořelo v ní přes tisíc vajec mořských želv, které se uvnitř "v bezpečí" inkubovaly. Místní policie sice žháře chytila, ale na soud se stále čeká i v roce 2025. Ochránáři se naštěstí nevzdávají a dál každý den chodí na noční hlídky a přemísťují vejce želv do bezpečí. Aktuálně na pláž k domu jednoho z nich.

Lepší zpráva je, že v roce 2024 na Lembatě bylo několik dobrovolníků z ČR. Učili děti o želvách a přírodě nejen ve volnočasovém centru Taman Daun ve městě Lewoleba, ale i ve vesnici Loang přímo u ochranářů, a nově také na vedlejším ostrově Adonara. Dobrovolníci na Lembatě si vyzkoušeli i sázení korálů.

Pozitivní také je, že jsme se v únoru během naší cesty na Lembatě potkali s Denčem, který z vlastní dobré vůle chrání želvy v okolí svého domku. Vysvětlili jsme mu, jak správně přenášet vejce a vypouštět mláďata a dali mu k dispozici čelovku a vzdělávací materiály. Je skvělé, že v činnosti stále pokračuje a hlásí nám každé zachráněné i vylíhlé hnízdo.

1446 MLÁĐAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
23 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
5 OCHRANÁŘŮ
1 NOVÁ CHRÁNĚNÁ ČÁST PLÁŽE
3 ČLÁNKY V INDONÉSKÝCH NOVINÁCH
spolupráce s místní vzdělávací mimoškolní
organizací Taman Daun

Ochrana mořských želv v Indonésii

Souostroví Pulau Sembilan na jižním Borneu

V červnu 2023 jsme začali přispívat na ochranu želv v souostroví Pulau Sembilan. Ostrovy zde jsou nejdůležitějším lícništěm karet obrovských v celé oblasti jižního Bornea. Naš plán byl společně s místní organizací Pamali Indonesia chránit želvy nejen na ostrově Denawan, ale rozšířit ochranu také na ostrovy Pamalikan a Matasirih.

Na konci roku 2023 se zdálo být vše připraveno. Měli jsme všechna potřebná povolení od vlády i starostů vesnic, ochranáři uklidili lícni pláže od naplaveného dřeva a odpadků, koupili jsme loď, a také dřevo na stavbu chráněné části pláže i jednoduchého domku pro ochranáře.

Bohužel, místní lidé stavbu nedovolili a žádali, aby úředníci z vlády přijeli osobně a vysvětlili lidem nutnost ochrany. Celý můj zdejší pobyt v březnu 2024 byl tedy o setkávání s vládou a zjišťování, o co vlastně jde. Na ostrov Pamalikan jsme se jeli podívat přímo s hejtmanem oblasti v doprovodu policistů. I když úředníci naslibovali všechno možné, cestu za protestujícími z března odložili na duben, pak na konec června, a nakonec se neuskutečnila vůbec. Já chápu, že 10h autem, celonoční trajekt, a pak další 4h naší lodí není lákavá představa, ale mrzí mě, že tím, že úředníci nepřijeli, jsme museli plán na rozšíření ochrany pozastavit.

Alespoň, že ochrana stále úspěšně pokračuje na ostrově Denawan, kde ji spolufinancujeme. Za rok 2024 kladlo vejce 446 želv a vylíhlo se a bezpečně odešlo do moře 21 890 mláďat. Ochránáři vajíčka chrání nejen před pytláky, ale i před hladovými varany, potkany, kraby a ptáky. Vejce se musí přemísťovat i kvůli erozi, pláže tu mizí doslova

před očima. Skvělé je, že líhni úspěšnost je tu aktuálně nejlepší ze všech indonéských lokalit.

Přínosné také je, že na souostroví z naší iniciativy pravidelně probíhá výuka. Irwandi učí na jedné ze zdejších středních škol. Pro nás zajišťuje vzdělávací akce o želvách od mateřských škol až po vyšší střední školy minimálně 4x do měsíce. Snaží se, aby děti a studenti pochopili důležitost želv a pomáhali je chránit, a to je za mě to jediné, co může do budoucna situaci v souostroví opravdu posunout - změna myšlení mladých snad umožní rozšíření ochrany v oblasti.

21 890 MLÁDAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
446 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
1 OCHRANÁŘ
1 CHRÁNĚNÝ OSTROV – Denawan
1 UČITEL V TERÉNU
1 ČLÁNEK V INDONÉSKÝCH NOVINÁCH

Ochrana mořských želv v Indonésii

Oblast Berau na východním Borneu

Oblast Berau je nejdůležitějším líníštěm ohrožených karet obrovských v celé jihovýchodní Asii a jedno z nejdůležitějších líníšť na světě.

Pět let (říjen 2017 až září 2022) jsme zde zajišťovali přímou ochranu želv na ostrovech Bilang-bilangan a Mataha. Aktuálně v oblasti na ostrově Maratua pokračujeme v rozvoji místních obyvatel a vzdělávání.

V rámci naší cesty tu během února a března 2024 proběhlo mnoho učení ve školách, jedna přednáška byla dokonce v terénu pro učitele. Dobrovolníci na Maratue učili i v létě a během Vánoc. Vzděláváme děti nejen o želvách, moři a přírodě celkově, ale učíme je i angličtinu a také to, jak minimalizovat odpad a jak zacházet s tím, který už vytvořily. Učení probíhalo na místní senior i junior high school, na základní škole, ve školce, na pláži, před domem či kdekoli v terénu. Přínosné byly i lekce plavání pro místní děti. Věříme, že když budou umět plavat, nebudou se moře tolik bát a spíše ho budou mít rádi a nebudou ho ničit. Dobrovolníci také uklízeli spolu s místními pláže od naplavených odpadků. Pro místní zaměstnance úřadů, kteří ve zdejších 4 vesnicích odpad řeší, uspořádali přednášku o nebezpečnosti odpadu a dopadu mikroplastů na zdraví. Mnohé to zaujalo, protože se pak k úklidům dobrovolníků nejen přidali, ale zorganizovali i spolupráci více lidí a odvoz odpadu. Dobrovolníci také po ostrově rozvěsili plakátky o škodlivosti odpadu.

Zároveň se, jak v únoru a březnu, tak i v prosinci, konalo mnoho workshopů s naším řemeslníkem Sablonem.

Sablon už od roku 2014 dělá výrobky z kokosových ořechů, a ne ze želvoviny. Učí dělat výrobky z kokosu i další lidi na ostrově Maratua včetně studentů ZŠ a SŠ. Letos začal zároveň tvorbu rozšiřovat o práci s bílými kokosy, ale také s barvami, provázky... Vzniklo tak mnoho krásných předmětů, jejichž prodej podpoří zdejší obyvatele i ochranu mořských želv.

**1 ŘEMESLNÍK
VZDĚLÁVÁNÍ
ROZVOJ MÍSTNÍCH OBYVATEL**

Spolupráce s univerzitami v Indonésii

V Indonésii aktuálně komunikujeme se 4 univerzitami – v Kupangu na JV země, v Luwuku na Sulawesi, v Banjarmasinu na jihu Bornea a v Manokwari na západě Papui.

Nejvýznamnější spolupráce, kromě univerzity na Papui, se kterou realizujeme přímou ochranu a výzkum, je s univerzitou na ostrově Timor ve městě Kupang. Měla jsem tu čest udělat přednášku pro studenty Veterinární Fakulty. Moje povídání o želvách motivovalo je i jejich učitele a dohodli jsme se na součinnosti.

Studenti monitorovali zdejší přímořský rybí trh a udělali cedule upozorňující na to, že prodej želvích vajec i produktů z želvoviny je nelegální. Na tamních trzích se totiž želví vejce i želvovina stále prodávají. Studenti také spolu s našimi dobrovolníky prozkoumali místa týkající se mořských želv v okolí. Například želví centrum na ostrově Rote, které bylo letos naštěstí zavřené. V minulosti tu želvy držely v bazénech, mláďata vypouštěli na horký písek s dětmi, když šly v poledne ze školy. Bylo by skvělé, kdyby se v budoucnu mohl o místo starat některý ze zapojených studentů. Chránit želvy dobře by tu rozhodně mělo smysl, protože vejce tu kromě pytláků ohrožuje i velké množství toulavých psů.

"Zážitek" byl i ostrov Semau kousek od Kupangu. Google mapy zde inzerují možnost koupat se se želvami. Studenti s dobrovolníky zdejší jezero zkontrolovali a nestačili se divit. Mořské želvy tu žijí ve sladké vodě, dostaly se sem od rybářů, kteří je chytli a namísto toho, aby je vypustili zpět do moře, věnovali je vesnici sem do jezírka. Děti i turisté tu s nimi plavou, vozí se na nich, pár místních dětí vybírá vstupné. Často nějaká želva zemře, ať už kvůli zacházení či zcela nevhodné potravě,

kterou v jezeře želvy najdou. Místní mrtvou želvu nahradí novou z moře a jede se dál. No strašné. Prosíme, kdo máte želvy rádi, nenavštěvujte takováto místa, mořské želvy patří do moře.

S univerzitou v Luwuku se snažíme vymyslet postup, jak zlepšit nebo zrušit fungování želvího centra v oblasti a s lidmi z univerzity v Banjarmasinu řešíme formy ochrany v oblasti jižního Bornea.

Věříme, že spolupráce s univerzitami a studenty může zvýšit informovanost o situaci želv v zemi a motivovat místní obyvatele želvám pomáhat.

S univerzitou v Kupangu plánujeme i mnoho dalších akcí, třeba řešení situace s toulavými psy na Lembatě.

Držte nám palce!

OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV NA SRÍ LANCE

Ochrana mořských želv na Srí Lance

Přímá ochrana na plážích u města Dikwella

S ochránářem Gayanem spolupracujeme od února 2023. Každou noc obchází pláže u města Dikwella na jihu ostrova a snůšky želv přenáší do bezpečí, aby je nesebrali pytláci. Hned po vylíhnutí pouští malé želvy do moře.

V srpnu 2024 se zde dělala nová chráněná část pláže. Dobrou zprávou také je, že se Gayanovi podařilo po roce nechat schválit, vyrobit, a hlavně instalovat dvě cedule na pláži. Ty v místních oficiálních jazycích včetně angličtiny vysvětlují, že je nelegální rušit želvy, vybírat vejce atd. Věříme, že zde kradení vajec a pytláctví začne ustupovat.

Další komplikace jsou zde turisté. V místní zátocce je totiž jedna rarita – téměř vždy tu narazíte na 2–4 dospělé želvy, se kterými můžete plavat. Úžasný zážitek a bylo by krásné, kdyby si to lidé užili a respektovali u toho potřeby želv. Bohužel, mnoho turistů chce na želvy sahat, zvedat je, fotit se s nimi, a mnoho místních se na tom snaží vydělat. Prodávají turistům mořské řasy, aby želvy mohli krmit z ruky, ti je obkličují, což je pro želvy velmi stresující. Gayan pořád vysvětluje a připomíná pravidla, jenže mnozí si z toho nic moc nedělají, a to je hodně frustrující. Když někde uvidíte nevhodné chování, zkuste prosím lidi upozornit i Vy. Rangerům pomůže, když uvidí, že nejsou sami, kdo si zvířat váží. Děkuje!

2773 MLÁDAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
38 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
1 OCHRANÁŘ
1 NOVÁ CHRÁNĚNÁ ČÁST PLÁŽE

Ochrana mořských želv na Srí Lance

Přímá ochrana na plážích u města Matara

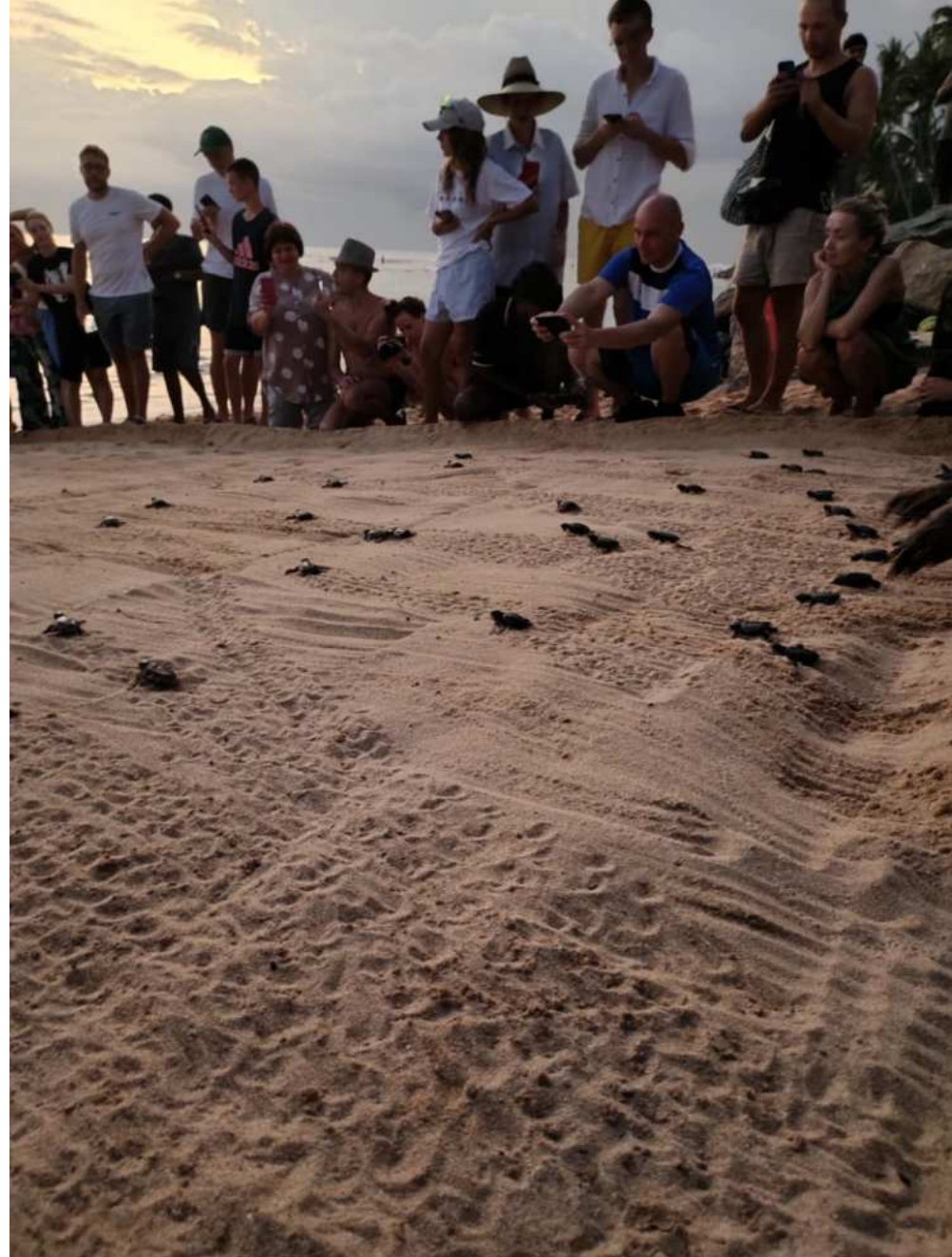
Maheshe jsme potkali náhodou v březnu 2024. Zjišťovali jsme tehdy, zda v námi navštívené oblasti chrání želvy pobřežní hlídka, a když jsme řekli mořské želvy, každý nás posílal za Maheshem. Želvy už tenhle muž totiž sám od sebe chrání několik let.

Začal prý, když viděl psa vyhrabávat hnízdo. Provedli jsme ho tréninkem, nevěděl nic o červeném světle ani o nutnosti zastínění chráněné části pláže. Do druhého dne bylo zastínění hotové a my jsme od té doby neustále nadšeni tím, jak je iniciativní.

Maheshova provizorní chráněná část pláže na jihu Srí Lanky byla v červenci kompletně odplavena při velkých bouřkách, a tak jsme postavili novou, odpovídající pravidlům vhodné ochrany a na bezpečnějším místě.

Mám velkou radost, že Mahesh, i když neumí ani slovo anglicky, dokáže zkoordinovat turisty, aby dodržovali pravidla při vypouštění čerstvě vylíhlých želv. Když totiž lidé vytvoří pro želvy koridor a dívají se ze strany, nikdo na žádné mládě nešlápne, všichni vidí...prostě paráda!

2095 MLÁDAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
60 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
1 OCHRANÁŘ
1 NOVÁ CHRÁNĚNÁ ČÁST PLÁŽE

Monitoring ochrany želv, tréninky ochranářů

Při cestě na Srí Lanku v roce 2023 jsme zjistili, že by pobřežní stráže spadající pod námořnictvo měly chránit mořské želvy. V březnu 2024 jsme tedy navštívili všech 11, do této iniciativy zapojených základen a sešli jsme se i s jejich ředitelem.

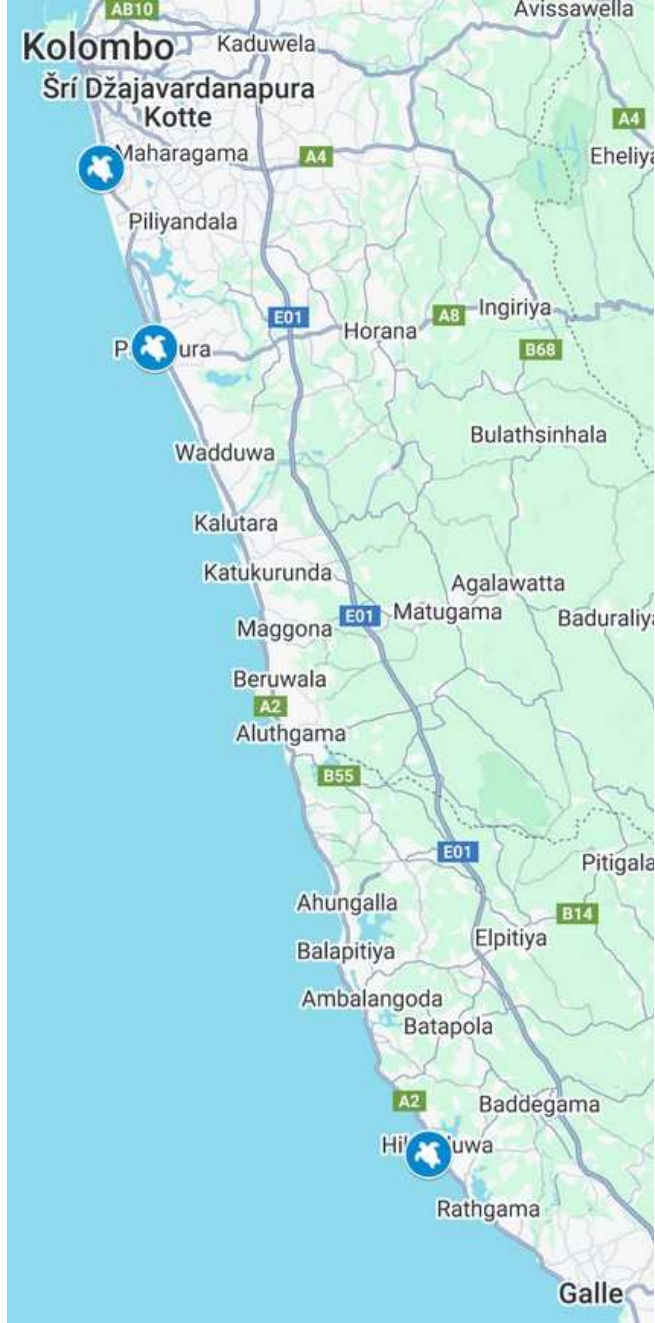
Plavčíci přes den hlídají lidi a v noci se střídají v kontrolování pláží. Vejce přenáší ke strážní věži a hned po vylíhnutí malé želvy vypouští. Jasně, na některých místech to dělají líp a někde tolik důslední nejsou, ale snaží se a od roku 2012, kdy začali na prvním místě, už zachránili miliony želv. Na sedmi základnách jsme provedli tréninky, jak želvy chránit správně, jak vyhrabávat vejce, jak s nimi manipulovat a přenášet je. Také jsme ukazovali, jak vyhrabat nové hnízdo, a jak pouštět právě vylíhlé želvy do moře, tak, aby to pro ně bylo bezpečné a zároveň, aby tenhle zázrak přírody mohli pozorovat turisté. Základny pobřežní hlídky např. ve městě Mirisa, Hikaduwa, Mt. Lavinia nebo Panadura rozhodně doporučuji k návštěvě - vše Vám ukážou a třeba budete moct být večer při vypouštění mláďat.

Díky monitoringu, nasbíraným datům a mnoha jednáním se nám po měsících příprav povedlo spustit základní mapu doporučených míst, kde se na Srí Lance můžete podívat na přirozenou, udržitelnou a efektivní ochranu mořských želv

<https://www.google.com/maps/d/u/2/viewer?mid=1ONQbOwN9qxZRExQUNYIxp9H4X1JHa0&ll=6.38753638644032%2C80.3618695&z=9>

Tato místa opravdu doporučujeme k návštěvě. Prosíme, sdílejte mapu všude tam, kde se to hodí :) Děkujeme! A kdybyste náhodou na zveřejněných místech objevili nedostatky, prosím, napište nám, přece jen nejsme na místě denně a lidé se, zvláště na základnách pobřežních hlídek, střídají a situace se může změnit. Děkujeme.

11 NAVŠTÍVENÝCH ZÁKLADEN POBŘEŽNÍ HLÍDKY
7 TRÉNINKŮ
1 MAPA

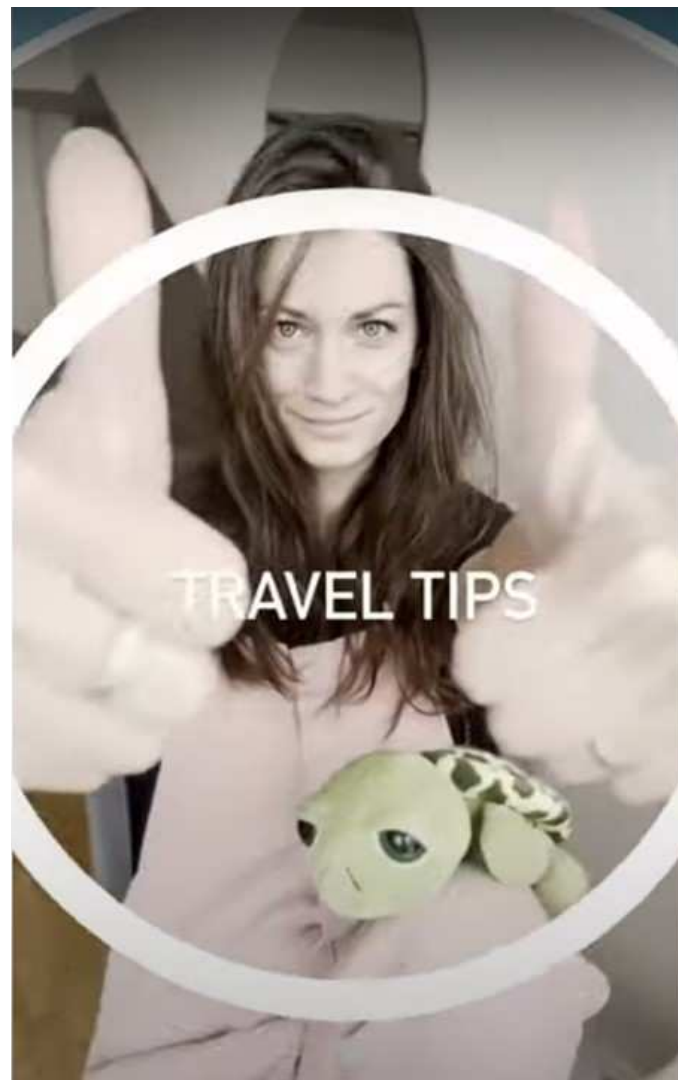

Zodpovědný želví turismus

Už několik let se snažíme zvyšovat informovanost o fungování „záchranných“ želvích center a principech opravdové ochrany. Doporučujeme, kam chodit, aby turista podpořil efektivní ochranu a nenachytil se na turistickou past. Učíme, jak se k želvám chovat. Moc nás pak mrzí a jsme zklamání, když vidíme, jak někteří influenceři nebo dokonce televize opěvují něco, co rozhodně není vůbec žádná ochrana pro želvy.

Nejvýraznější příklad z roku 2024 byla reality show TV Markiza Ruza pre nevestu. Jeden celý díl byl věnován tomu, že bohatý Slovák vzal jednu z nápadnic na romantický zážitek na želvy. Navštívili želví centrum, kde byly drženy malé želvy v bazénech, vypouštěli želví mláďata v nevhodnou dobu. Krmili želvy a dotýkali se jich v moři a tyto aktivity prezentovali jako zcela v pořádku. Je nám velmi líto, že televize s tak velkou sledovaností propaguje nevhodné chování k želvám a turistické pasti, které reálně naprosto k ochraně želv neslouží. Epizodu vidělo mnoho lidí a teď si myslí, že tohle je v pořádku, když to ukazují v tv. Cítili jsme takovou bezmoc. Já vím, že to nedělají schválně, že prostě nevědí. Jenže právě to je ono. Když něco prezentujeme, měli bychom si o tom podle mne něco zjistit, abychom neříkali věci, které nejsou pravda. Nebo, když zjistíme, že jsme se spletli, bylo by dobré se k tomu postavit čelem a říct, že jsme zjistili, že je to jinak. Napsali jsme do TV Markiza, naprosto slušně a neofenzivně a samozřejmě žádná odpověď od dubna nepřišla.

Naštěstí, někteří influenceři „vědí“ a já mám velkou radost, že herečka Veronika Čermák Macková se mnou už na jaře 2024 natočila krátkou video s tipy na cestování <https://www.youtube.com/watch?v=qGbq3o8fjIE> – určitě doporučuji ke zhlédnutí a budeme rádi za pomoc se šířením.

Pokud znáte někoho v médiích, budeme rádi za pomoc – média by podle nás měla hrát pozitivní roli v podpoře udržitelného turismu a ochrany přírody. Děkujeme moc!

Stávají se totiž i takovéto situace. Jen metr od cedule, kde se nabádá, jak se správně chovat k želvám, turisté sahají na želvy, krmí je, vytahují z vody. Možná je to stále jen nevědomost, možná bezohlednost. Mnozí lidé mají pocit, že příroda je tu pro nás, že si všechno můžeme vzít. Ale my jsme přece součástí přírody, nejsme její majitelé...

Nerada si ztěžuji, jen tu sdílím letošní zkušenosti a budu moc ráda za jakoukoli pomoc se zvyšováním informovanosti o zodpovědném cestování.

Obrovsky například pomohlo půl minutové video natočené z pohledu želvy <https://www.youtube.com/shorts/XMZ7ZXOfpR4>

Vladimír Happy Horváth, který jeho vznik inicioval a také ho zrealizoval, dokonce zaplatil cílenou reklamu na sociálních sítích. Video se tak zobrazovalo lidem na Bali, na letišti na Srí Lance a také v pásu podél jihozápadního pobřeží – do teď video vidělo už 260 000 lidí. Z toho mám velkou radost!

Děkuji Vám všem, kdo pomáháte šířit informace -

že držení zdravých a malých želv v bazénech není vhodná ochranná metoda

že mláďatům škodí vypouštění na horký písek během dne

že mláďatům škodí, když jsou z hnízda pro potěchu turistů vyhrabána předčasně, dřív než se sama přirozeně vylíhnou.

Na tom, aby turisté chodili na místa, která skutečně pomáhají, spolupracujeme i s hotely. V roce 2024 jsme začali spolupracovat s dalšími devíti komplexy.

Můžete pomoci i Vy, prosíme, prohlédněte si před návštěvou na internetu fotky záchranného centra, které plánujete navštívit (např. na mapách). Pokud uvidíte malé želvy v bazénech či vypouštění za jasného dne, do centra nechoďte. Děkujeme. Pomoci Vám také může tato mapa doporučených míst, kde se na Srí Lance můžete podívat na přirozenou, udržitelnou a efektivní ochranu mořských želv
<https://www.google.com/maps/d/u/2/viewer?mid=1ONQbOwN9qxZRExQUNYIxp9H4X1JHa0&ll=6.38753638644032%2C80.3618695&z=9>

2 VIDEA
9 SPOLUPRACUJÍCÍCH HOTELŮ

Ochrana mořských želv na srí lance Spolupráce s vládou

Ve snaze chránit správně všech pět druhů mořských želv, které hnízdí na Srí Lance, spolupracujeme i s vládou. Bohužel, zákon, který by udával pravidla pro fungování želvích center, stále není hotov... Ale i tak společně vyvíjíme udržitelné strategie ochrany, včetně zlepšování fungování státního centra na ochranu želv Kapunhenwala.

Toto centrum funguje v principu dobře. Ochránáři hlídají pobřeží a přenáší snůšky želv do chráněných částí pláže, kde se mohou v bezpečí vylíhnout. Bohužel, ale i zde jsou nedostatky a turisté mají negativní vliv. Státní ochranáři někdy, jen proto, aby turistům udělali radost, vyhrabávají hnízda předčasně, když se zrovna nelíhnou malé želvy přirozeně. Navíc nedovedou dostatečně komunikovat pravidla pro vypouštění želv. Často je tak vypouštění jeden velký chaos, při kterém se snadno může stát, že turista fotící mládě před sebou, zašlápne želvu, která běží za ním. Nedostatky řešíme a pomáháme zde nastavit komunikační strategie tak, aby zde skutečná ochrana fungovala ruku v ruce s udržitelným turismem. Snažíme se zde také zapojit místní komunitu, aby lidé měli z ochrany užitek a nekradli želví vejce. Proto v blízkosti státního centra Kapunhenwala proběhlo několik řemeslných workshopů. Také podporujeme ženskou řemeslnou dílnu v Bentotě.

**SPOLEČNĚ NASTAVENÁ STRATEGIE
PRO OCHRANU A KOMUNIKACI
PODPORA ŽENSKÉ ŘEMESLNÉ DÍLNY
ŘEMESLNÉ WORKSHOPY**

Ochrana mořských želv na srí lance Vzdělávání na Srí Lance

Během naší návštěvy Srí Lanky v březnu 2024 jsme jednali se základními školami i univerzitou o spolupráci. Bohužel jsem tam ale nestihla sama učit. A to je přesně to, s čím skvěle pomáhají dobrovolníci.

Velké díky Luce s Dášou a jejich dcerám. Z jejich pobytu dokonce vzešla i reportáž v televizi ve Zprávičkách na Děčku
<https://www.facebook.com/zpravicky/videos/992782272468109>

Dohromady bylo v roce 2024 na Srí Lance 18 dobrovolníků. Učili o želvách, moři, přírodě, odpadu a i angličtinu... Dobrovolníci jsou vždy nadšení, jak jsou místní děti vděčné za každou aktivitu, milé a aktivní...

Společně uklízejí i odpadky z pláží a mluví o tom, jak odpad minimalizovat.

Za velký úspěch považuji, že se povedlo naše vzdělávací materiály přeložit do sinhálštiny.

18 DOBROVOLNÍKŮ
1 VZDĚLÁVACÍ KNÍŽKA PŘELOŽENA DO SINHÁLŠTINY

ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI

Moc mě těší, že se v roce 2024 podařilo uspořádat v Česku o želvách, jejich situaci, ochraně a zodpovědném turismu, 63 akcí. 38x jsme navštívili školy – univerzity, střední, základní i mateřské školy a odezva byla více než pozitivní.

Mnoho škol po přednáškách zorganizovalo vlastní akci na pomoc želvám. Například v Morašicích u Chrudimy vyrobili žáci na plotě školy výstavu, aby se o želvách mohli dozvědět i kolemjdoucí. Vytvořili dokonce i vlastní pexeso o želvách a šli si ho zahrát s dětmi do školky. Na ZŠ T. G. Masaryka Moravské Budějovice zase udělali žáci bazárek knih, které už nevyužijí a výtěžek poslali na ochranu mořských želv. Na akci nabízeli i perníčky ve tvaru želvy. Studenti Gymnázia Evolution Sázavská zase uspořádali v Riegrových sadech Běh pro želvy. Celkově pro želvy bylo naběháno 658,9 kilometrů a vydělalo dohromady 12 357 Kč, což je měsíční plat skoro pro tři ochránáře. Úžasné! Moc děkuji všem učitelům, jste to právě Vy, kdo nás do škol zvete, a kdo žáky motivuje a ukazuje jim, že pomáhat je normální. Skvělí učitelé totiž učí děti dělat dobro, i když se nikdo nedívá... Děkujeme!

Proběhlo také 25 akcí pro veřejnost. O želvách jsme povídali na festivalech, táborech, v ZOO... Radost mi udělal třeba Mezinárodní filmový festival Voda Moře Oceány 2024 a skvělý byl i charitativní běh pro ochranu přírody "Jaroměř běží pro Planetu" v rámci seriálu Run for Planet.

Výstavu fotografií jste mohli vidět na ČZU, v centru ekologických aktivit Sluňakov kousíček od Olomouce, na Gymnáziu J. S. Machara v Brandýse nad Labem - Stará Boleslav, a také v Pardubicích na Gymnáziu Mozartova 449. Zmínění jsme i na výstavě Češi v Indonésii – ta je sice fyzicky aktuálně v Surabaji v Indonésii, ale můžete si ji prohlédnout i tady

https://indd.adobe.com/view/089eb6ef-0a8e-4c3f-b8a9-21ca49a57680?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAR3aWfifMa8u-6dNB0WkdK4vGWYxkUs-HxfXrBmc5Ci8_2ICrb_tT56uHOo_aem_7aQANZNgoQNw5D4sE6ApYA

Budu moc ráda, když se podáváte na naše nová kratoučká videa a pomůžete s jejich šířením:

- Tipy na cestování s herečkou Veronikou Čermák Mackovou
<https://www.youtube.com/watch?v=qGbq3o8fjiE>

- Zodpovědný turismus z pohledu želvy (toto video už vidělo přes 260 000 lidí!)
<https://www.youtube.com/shorts/XMZ7ZXOfpR4>

- Sice přes hodinu dlouhá, ale věřím, že zajímavá, je přednáška online o naší cestě do Indonésie a na Srí Lanku
<https://www.youtube.com/watch?v=Cvnbsvoh2Co>

- Pokud máte děti ve věku tak 5-10 let, poslechnout si můžete Podcast pro děti o želvách
<https://podcasters.spotify.com/pod/show/gabriela9343/episodes/Mosk-elvy-e2mej6/a-abevhq8>

- K přečtení doporučuji článek na Travel bible o tom, že bazénky nejsou pro zdravé mořské želvy správná ochrana
https://travelbible.cz/vypousteni-morskych-zelv/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMATAAR1GuUN9CrO7XtEc7g4gAv0TmKR8i-LRhG2l5B8R1YfJoKglFoFvc7DyUko_aem_2OqbZeUKN1GpDcE7FotOjQ

- Na stejném portálu se mnou natočili i rozhovor
<https://travelbible.cz/hana-svobodova-zelvy/>

- Radost mám i z dvou aukcí. Jedna proběhla tradičně na facebookovém profilu Ruku v ruce a druhou uspořádala

přímo herečka Veronika Čermák Macková – sledovatelé na jejím instagramu mohli dražit obraz Petra Podhajského z Indonésie. Moc díky oběma za pomoc!

Jako každý rok, vznikl i letos v projektu nástěnný kalendář plný krásných fotek. Tentokrát byl o ochraně mořských želv na jižním Borneu v Indonésii a já moc děkuji všem, kteří do něj věnovali své fotky, či se podíleli na jeho vzniku (autoři fotografií: Petr Jan Juračka, Buzzdhar Palakang, Anna Bližňáková, Marcela Hovorková, Ivo Pardus, Martin Pelánek, Radek Plíhal; graficky zpracovala Lenka Pinkavova a vytiskl Michal Votápka - TISK KRÁSNÁ LÍPA, spol. s r.o.)

63 AKCÍ
(38 PRO ŠKOLY, 25 PRO VEŘEJNOST)
14x V MEDIÍCH
(6x v INDONÉSII, 8x v ČR)
4 VÝSTAVY
3 VIDEA
2 AUKCE
1 KALENDÁŘ

ÚSPĚCH ROKU

Přemýšlím, co je za mě úspěch roku. Má to být podle nejvyššího počtu vypuštěných želv? Úspěch se těžko měří... Já za největší úspěch každopádně považuji to, že projekt stále funguje, že se nám daří na ochranu mořských želv shánět finance a že navíc projekt rozšiřujeme. V roce 2024 jsme rozšířili ochranu ze 4 míst na 8 oblastí, a to je za mě obrovský úspěch! V současné době tedy před pytláky chráníme pláže na 6 místech v Indonésii a na 2 místech na jihu Srí Lanky. Dohromady v námi chráněných oblastech klade vejce 5 ze 7 světových druhů mořských želv.

Druhým úspěchem jsou pro mě jednoznačně lidé okolo projektu – lidé z týmu Chráníme mořské želvy, dobrovolníci, podporovatelé. Projekt je postaven na spolupráci se skvělými lidmi. S lidmi, kteří si uvědomují, že ochrana přírody není luxus, ale je to nutnost, s lidmi, kteří přemýšlí, jak mohou pomoci, dotahují nápady do konce a skutečně pomáhají.

Moc Vám za to všem děkuji!

PO ČEM TOUŽÍME V ROCE 2025

Baví nás potichu pozorovat želvy, jak kladou svá vejce.
Chceme neslyšně s úžasem pozorovat, jak se mláďata líhnou a běží do moře.
Nikdy ale nechceme želvy tiše chránit.

Každý den, znovu a znovu uděláme vše, jak nejlépe umíme, aby...

- ... úspěšně pokračovala ochrana mořských želv na všech chráněných místech
- ... jsme dál pomáhali se vzděláváním a rozvojem místních obyvatel v oblasti Berau na východním Borneu
- ... se vyřešil problém s vlhkostí v chráněné části pláže a zvýšila se líhní úspěšnost v oblasti Tompotika na východě ostrova Sulawesi
- ... se zkusila další opatření proti extrémní teplotě písku na západní Papui
- ... státní centrum na ochranu želv Kapuhenwela bylo opravdu vzorovým centrem
- ... se šířilo povědomí o zodpovědném turismu a lidé jezdili na výlety do center, která skutečně želvám pomáhají
- ... dobrovolníci pomáhali dál v Berau, na Sulawesi i na Srí Lance
- ... ochranu lidé chápali jako příležitost – na všech místech projektu budeme pokračovat ve vzdělávání a rozvoji místních obyvatel tak, aby byla komunita do ochrany zapojena.

HOSPODAŘENÍ SPOLKU CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY Z.S. V ROCE 2024

Výnosy: 1 075 325 Kč = dary

Náklady: 1 043 377 Kč

z toho:

INDONÉSIE = 768 202Kč

ALLIANCE FOR TOMPOTIKA CONSERVATION chrání želvy v oblasti Tompotika na východě ostrova Sulawesi: 194 153Kč

LAUT BIRU je organizace, která chrání želvy na západě Sulawesi (oblast Polewali Mandar): 85 765Kč

YAYASAN SEALAM KARYA LESTARI a UNIVERSITA PAPUA chrání na indonéské části Papui kožatky velké: 101 657Kč

SEHABAT PENYU LOANG zajišťuje ochranu na ostrově Lembata na jihovýchodě Indonésie: 106 315Kč

VETERINÁRNÍ UNIVERZITA V KUPANGU: 7 633Kč (výroba cedulí)

PAMALI INDONESIA chrání karety na ostrově Denawan na jihu Bornea: 239 181Kč

VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJ OBYVATEL v oblasti Berau na východním Borneu: 33 498Kč

SRÍ LANKA = 158 761Kč

Ochranář Gayan chrání pláže u města Dikwella: 51 869Kč

Ochranář Mahesh chrání pláže u města Matara: 35 390Kč

monitoring ochrany želv, tréninky ochranářů: 29 900Kč

zodpovědný želví turismus: 10 522Kč

spolupráce s vládou: 16 740Kč

Vzdělávání a rozvoj místních obyvatel: 14340Kč

Propagace, vybavení: 108 183Kč (hosting webu, poplatek za doménu, výroba triček, tisk kalendářů, nákup techniky, výroba sirkových hlavolamů)

Poplatky za převody: 8 231Kč

Detaily můžete sledovat na transparentním účtu organizace: <https://ib.fio.cz/ib/transparent?a=2101346384>

V roce 2024 se toho podařilo mnoho. Bez Vás by to ale vůbec nebylo možné. Děkujeme moc, je nám ctí s Vámi spolupracovat:

ZOO Brno, Nobilis Tilia s.r.o., ZOO JH s.r.o., Klub Chovatelů Želv, , Zebra Technologies, ZOO Jihlava, Nadační Fond CCBC, VMO Festival, Ututatis, Wildwlk, Klub Gorila_ Z.S., Teraristická Společnost Praha, UK Online Giving Foundation, Run for Planet 2024 - Jaroměř Běží Pro Planetu, MČ Praha - Březiněves, Spolek Sturm, Diversionpromotion, EKP Advisory s.r.o., APM sport

ZŠ a ZUŠ Líbeznice, ZŠ a MŠ Kladno, Gymnázium Evolution, Základní škola T. Stolzové Kostelec nad Labem, ZŠ a MŠ Žatčany, ZŠ a MŠ Morašice, ZŠ a MŠ Postřelkov, Gymnázium J. S. Machara, Sunny Canadian International School Jesenice, Základní škola Kunratice, Mateřská škola Maxík, Montessori Vápenná, ZŠ Katus, Wichterlovo Gymnázium, Nadační Fond při Gymnáziu Kojetín

Děkujeme všem, to díky Vám můžeme želvám pomáhat.

(uvedeni jsou ti, kteří v roce 2024 přispěli na transparentní účet částkou nad 1000Kč):

Zdeňková Alexandra,
Procházková Kateřina,
Jana Hlavínová,
Kateřina Mutinová,
Martin Vokurek,
Čadová Kateřina,
Novák Michal,
Frolík Jan,
Michal Řezníček,
Marek Fiala,
Jana Pazdírková,
Dušek Pavel,
Zýková Ivana,
Eva Šlosarčíková,
Vlasta Pauke Dobešová,
Petra Klembarova,
Dufková Diana,
Marek Kašpar,
Petr Čaněk,
Ing. Andrea Tláškalová,
Kodymová Veronika,
Adam Petrusek,
Jurman Radek, Ing.
Slepička Jaroslav,
Broža Michal,
Eliška Janurová,
Surmaj David,
Přichystal Pavel,
Bubenikova Tereza,
Anna Bližňáková,

Oldřich Mudra,
Petra Langerová,
Ondřejčková Iveta,
Jardin Kocourek Renata,
Adéla Štrynclová,
Veronika Brázdilová,
V.Čermák Macková,
Lucia Atanasova,
Magdaléna Polanská,
Ivana a František Vašinovi,
Petra Machátová,
Kubíčková Zuzana,
Kostner Robert,
Wiesner Ludek, ,
Petr Flidr,
Petr Suvorov,
Šárka Vokáčová,
Gildeinová Ivana Lol,
Gabriela Čermáková,
Ivana Vítová,
Jan Gulis,
Svobodova Jitka,
Marie Polanská,
Maloy Řezáčová Pavlína,
Hoffmannová Tereza,
Líšanský Milan,
Novotna De Wolf Jitka,
Táborský Michal,
Sittová Vanda,
Krbec Martin,

Jiří Svoboda,
Sikora Dominik,
Rom Kostřica,
Pafková Adéla,
Záhradník Adam,
Ing. Michal Pohanka,
Martina Hyková,
Kostelníková Milada,
Jandová Klára,
Býmová Olga,
Adela Jenkova,
Josef Šalda,
Horáková Michaela,
Mgr. Mariašová Milena,
Kulichová Markéta,
Panáček Aleš,
Jitka Macenauerová,
Jan Feller,
Petr Podhajský,
Šťastná Klára,
Jandová Klára,
Sedloňová Nikola Dis,
Denisa Žandová,
Záruba Martin,
Mackova Barbora,
Andrea Garguláková,
Michaela Vojkovič,
Josef Brůna,
Lucie Holeček,
Miroslava Doležalová,

Mgr. Kočí Jakub,
Svoboda Ondřej,
Pilařová Anna,
Kotyk Michael,
Špinková Veronika,
Kubíková Stránecká,
Mgr. Dvořáková Marika,
Petra Kopalová,
Vaculik David,
Klířová Alena,
Tesarik Zdenek,
Simona Machníková,
Zahradníčková Veronika,
Jaroslav Pavliňák,
Michal Bureš,
Silvan Černý,
Jan Pelčík,
Bc. Baránková Kateřina,
Renata Rosnerova,
Koleška Daniel,
Robert Pleskot,
Šembera Pavel,
Kolínek Jiří,
Jan Mrkvička,
Roth Adam,
Chabr Pavel,
Vilém Jurek,
Martin Špaček,
Jitka Kubalová,
Kabíček Tomáš,

Vojtěch Benda,
Lacika Marek,
Darina Sedenkova,
Barbora Vídeňská,
Bastyrova Radka,
Hovorková Marcela,
Michal Vrba,
Lucie Vojáčková,
Adéla Měrková,
Kozdera Aleš,
Lucie Letochová,
Michal Varga,
Lenka Šolínová,
Fojtikova Renata,
Vohrnová Sandra

DĚKUJEME TAKÉ VŠEM, KTEŘÍ PŘÍSPÍVAJÍ PŘES DARUJME.CZ

(uvedeni jsou ti, kteří v roce 2024 přispěli přes DARUJME.CZ částkou nad 1000Kč)

Jiří Kolínek,
Šárka Vostarkova,
Jiří Grunt,
Josef Boháč,
Kateřina Kuraková,
Marek Dubský,
Věra Vršková,
Zuzana Hýblová,
Jakub Vlasák,
Sandra Vohrnová,
Tibor Valis,
Zdeňka Sloupová,
Sofya Danilina,
Marian Dončuk,
Filip Durdis,
Jana Offenbartlová,
Eva Hošková,
Petra Zíková,
Jan Dvořák,
MUDr., Andrea Řeháková,

Ladislav Stehlík,
Marta Vaculová,
Martin Procházka,
Miroslava Stražilová,
Pavína Valová,
Šárka Fenyková,
Adéla Relichová,
Edita Lišková,
Jana Pudová,
Jiří Vorlíček,
Lenka Kopecka,
Petra Walterova,
Vladimir Kopecky,
Vladimíra Štrynclová,
Blanka Nájemníková,
Martin Šembera,
Gymnázium Mimoň,
Jana Komůrková,
Karla Němcová,
Lukáš Pavlík,

Věra Pešanová,
Zuzana Mukumayi Filipova,
Lenka Macháčková,
Lucie Melechovská,
Monika Brigita Sluťáková,
Brian Walton,
Ana Lizano,
Nathalie Defrasne,
Emeline Degrandi,
Bozena Klodova,
Daria Novakova,
Eva Ungermannová,
Ivan Matejič,
Kamila Kudrnova,
Naděžda Kurzejová,
Vasut Karel,
Veronika Fialová,
Alena Hrubá,
Jana Pokorná,
Josef Felbáb,

Jana Adášková,
Jana Otradovcová,
Jana Stenglova,
Jana Vobořilová,
Petr Novotný,
Marcela Šimková,
Martin Kopecký,
Ondřej Sedláček,
Xénia Paličková Křížová,
Zuzana Gilbert,
Kamila Půlpytlová,
Lenka Walterová,
Lucie Gottfriedová,
Marcela Bila,
Petr Jan Juracka

Děkujeme
také všem,
kteří dražili
v aukcích.

A velké
poděkování
i Vám,
kteří nakupujete
přes Givt.cz

FOTO:

CHMŽ– 6, 13, 16, 28, 29, 38, 40, 45
Pamali Indonesia – 26, 41, 46, 52
Laut Biru – 12, 20, 21
UNIPA – 7, 15, 22, 23
ALTo – 8, 9, 10
Undana Kupang – 31

Gayan – 47
Mahesh – 34, 39
Ivo Pardus – 5, 27, 30, 50, 51
Eva Bílková – 3, 18, 24, 25
Petr Jan Juračka – 32, 42
Josef Brůna – 11

Martin Pelánek – 1, 44
Martina Pohanková – 2
Nishantha Liyanage - 4
Marcela Hovorková – 17
Evžen Ulman – 53
Radek Plíhal – 14

Anna Bližňáková – 19
Veronika Č. Macková – 36
Vladimír Čech - 43
Katu - 37
Sumeet Malik - 33

Je mi ctí vidět, co všechno se díky podpoře Vás dárců daří. Peníze od Vás směřujeme na pomoc tam, kde jsou nejvíce potřeba, tedy na ochranu mořského života v Indickém oceánu. Zde jsou místa, kde jsou želvy nejvíce ohrožené a bohužel na některých místech už vymizely úplně.

Každá vypuštěná želva je důkazem, že to, co společně děláme, má smysl.

Moc děkuji ochranářům v Indonésii a na Srí Lance, děkuji celému týmu v ČR, děkuji všem dobrovolníkům a Vám všem, kdo pomáháte. Moc si naší spolupráce vážím.

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY, z.s.

Žižkova 479/28

Lysá nad Labem, 289 22

<http://www.morskezelvy.cz/>

hanka.sauria@seznam.cz,

+420 775162654

IČ: 06608477

číslo účtu: 2101346384 / 2010

výroční zpráva 2024